

6 Cdo 56/2011

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a členov senátu JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ivana Machyniaka, v právnej veci žalobkyne **MUDr. H. B.**, bývajúcej v B., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. F. V., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **T., a.s.**, so sídlom v Ž., v dovolacom konaní zastúpenému Mgr. P. L., advokátom so sídlom v B., o vydanie nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 18 C 43/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. novembra 2010 sp. zn. 12 Co 119/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **z a m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi náhradu trov dovolacieho konania v sume 633,14 eur na účet advokáta JUDr. F. V. do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 19. mája 2004 č.k. 18 C 43/97-581 žalobu žalobkyne o vydanie nehnuteľnosti vedenej na LV č. X. Katastrálnym úradom, Správou katastra v Banskej Bystrici, pre obec Banská Bystrica ako parcela KN X. – zastavaná plocha o výmere 1529 m² a KN X. – zastavaná plocha o výmere 153 m² s domom súpisné číslo X. na parcele KN X., alternatívne o uzatvorenie dohody o vydaní veci a návrh žalobkyne o nariadenie predbežného, ktorým sa domáhala zakázať žalovanému vykonávanie akejkoľvek stavebnej činnosti s výnimkou bežnej údržby, zamietol. Žalobkyňi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 1 775 134,-- Sk na účet právneho zástupcu

žalovaného JUDr. J. S. a zaplatiť na účet okresného súdu trovy preddavkované zo štátnych prostriedkov v sume 7 625,-- Sk, všetko do troch dní. Za základ svojho rozhodnutia vzal zistenia, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu, patrila pôvodnej vlastníčke I. M. K., rodenej K., zomrelej X., že nehnuteľnosť jej bola odňatá podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. rozhodnutím finančného odboru MsNV v Banskej Bystrici č. FIN 5110/1959 zo 16. februára 1960 a bola zapísaná do vlastníctva bývalého Čsl. štátu a že po jednom zo súrodencov I. M. K., a to po A. K. žijú jeho dcéra V. K. vydatá R. J. v B. a ďalšia jeho dcéra J. v. K. Vychádzajúc z právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozsudkoch z 29. apríla 1993 sp. zn. 5 Cdo 34/93 a z 24. novembra 1995 sp. zn. 5 Cdo 115/95, podľa ktorého nástupníctvo oprávnených osôb podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 403/1990 Zb.), je viazané na poradie tam uvedené s tým, že existencia oprávnených osôb v skoršom poradí vylučuje nastúpenie osôb v neskoršom poradí, dospel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodná. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal preukázané, že tu existujú právni nástupcovia po pôvodnej vlastníčke M. I. K. v skoršom poradí než je žalobkyňa, existencia ktorých vylučuje žalobkyňu z nároku na vydanie veci ako osobu v neskoršom poradí. U žalobkyne tak nebola splnená jedna z podmienok pre vydanie veci uvedená v § 3 zákona č. 403/1990 Zb. Zamietnutím žaloby stratil opodstatnenie aj jej návrh na nariadenia predbežného opatrenia, z ktorého dôvodu aj tento návrh zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému priznal trovy konania v plnom rozsahu.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 30. novembra 2010 sp. zn. 12 Co 119/2009 na odvolanie žalobkyne potom, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Cdo 238/2007 jeho rozsudok z 22. februára 2005 sp. zn. 13 Co 238/2004 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol žalobu žalobkyne na uzatvorenie dohody o vydaní nehnuteľností vedenej na žalovaného v celosti a vo výroku, ktorým zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia, potvrdil. Vo výroku, ktorým zamietol návrh na vydanie veci, rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyňu nehnuteľnosti – budovu súp. č. X. na parc. KN X. a parcely KN X. o výmere 1529 m² zastavané plochy a nádvoria K. o výmere 153 m² zastavané plochy a nádvoria vedené na LV č. X. pre kat. úz. B. na žalovaného v celosti u Správy katastra Banská Bystrica v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy vzniknuté štátu na účet súdu prvého

stupňa a zaplatiť žalobkyni trovy konania na účet jej právneho zástupcu. V odôvodnení rozhodnutia zhodne so svojim predchádzajúcim názorom uviedol, že žalobkyňa uplatnila nárok na vydanie veci u právneho predchodcu žalovaného riadne a včas. K námietke žalovaného spochybňujúcej riadne a včasné uplatnenie nároku žalobkyňou, vznesenej vo vyjadrení k odvolaniu po vydaní zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu uviedol, že právny predchodca žalovaného v súdnom konaní neuplatnil námietku v tom smere, že by žalobkyňa nevyzvala žalovaného na vydanie veci riadne, resp. že by výzvu nepodala včas. Vo vyjadrení O. zo dňa 16.4.1992 na č.l. 6 spisu je uvedené, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok na vydanie nehnuteľnosti v kat. úz. B. vedenej na LV č. X. č. ev. listu 258 v celosti vedenú na žalovaného ako parc. č. X. zastavaná plocha dom č. X. o výmere 1670 m² podľa zák. č. 403/1990 Zb. Právny predchodca žalovaného nenamietal samotný základ nároku, ale len to, že žalobkyňa nemá postavenie oprávneného dediča a preto ju nemožno považovať za oprávnenú osobu. Pri výklade ustanovenia § 3 zákona č. 403/1990 Zb. vychádzal z právneho názoru vysloveného v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Cdo 238/2007, podľa ktorého zaradenie oprávnených osôb do skupín neznamená, že ak existujú osoby v prednejšom poradí, nemôžu nárok na vydanie veci úspešne uplatniť osoby uvedené v neskoršom poradí. Pre vydanie predmetu reštitúcie je totiž potrebné, aby oprávnená osoba urobila písomnú výzvu smerujúcu voči povinnej osobe v zákonom stanovenej lehote. Poradie tam uvedených oprávnených osôb sa preto aplikuje len vtedy, ak reštitučný nárok na vydanie veci uplatní včas viacero do úvahy prichádzajúcich oprávnených osôb, pričom nečinnosť osoby vo vyššom poradí otvára cestu pre uplatnenie nároku osobám v nižšom poradí (zákon aj tieto zaraďuje do okruhu osôb, ktorých sa zmiernenie majetkových krívd týka). Z vyššie uvedeného právneho názoru vyvodil, že žalobkyňu nebolo možné nepovažovať za oprávnenú osobu v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 403/1990 Zb. len z dôvodu zistenia, že tu existujú právni nástupcovia po pôvodnej vlastníčke M. I. K. v skoršom poradí než je žalobkyňa (deti súrodencia pôvodnej vlastníčky žijúci v zahraničí). V súlade so záverom uvedeným vo vyššie citovanom rozhodnutí najvyššieho súdu riešil aj otázku záväznosti výroku právoplatného rozhodnutia vydaného v inom konaní. Vychádzal teda z názoru, že ak v danom prípade bolo z hľadiska ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 403/1990 Zb. určujúce, či žalobkyňa žila s poručiteľkou najmenej po dobu 1 roka pred jej smrťou v spoločnej domácnosti a o tejto otázke právoplatne rozhodol vo výroku rozsudku súd v inom konaní, bol povinný v tomto konaní z neho vychádzať. Sám túto otázku ako otázku prejudiciálnu neposudzoval a vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 20. decembra 1991 sp. zn. 18 C 262/91 dospel k záveru, že žalobkyňa spĺňa podmienku

oprávnenej osoby v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 403/1990 Zb. Keďže vydanie predmetných nehnuteľností bolo možné, vo výroku, ktorým okresný súd zamietol návrh na vydanie veci, jeho rozsudok zmenil tak, že uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni predmetné nehnuteľnosti. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým zamietol žalobu žalobkyne na uzatvorenie dohody o vydaní predmetných nehnuteľností a výroku, ktorým zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia, považoval za vecne správny a preto ho potvrdil. Rozhodnutie o náhrade trov odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu do výroku, ktorým krajský súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobe vyhovel a proti výrokom o trovách konania podal včas dovolanie žalovaný. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zmeniť tak, že návrh žalobkyne sa zamietne, resp. že dovolací súd potvrdí prvostupňový rozsudok, prípadne, že rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ a g/ O.s.p. a že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odňatie možnosti konať pred súdom odôvodnil tým, že nemal možnosť oboznámiť sa v dostatočnom predstihu pred pojednávaním s originálom výzvy predloženej žalobkyňou v odvolacom konaní a teda kvalifikovane sa k tejto listine vyjadriť a že rozhodnutie krajského súdu nezodpovedá zákonným požiadavkám v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Ide o rozhodnutie neurčité, nejasné, z ktorého nie je zrejmé, na základe akých skutočností odvolací súd rozhodol. Okrem toho, krajský súd v odôvodnení rozhodnutia vôbec nereagoval na ním uplatnené skutkové a právne námietky, úplne ich ignoroval. Vzhľadom na takýto postup krajského súdu a aj na „kvalitu“ odôvodnenia jeho rozsudku vyslovil presvedčenie, že o veci rozhodoval senát krajského súdu, u ktorého podmienky na vylúčenie boli a sú splnené. V dovolaní ďalej uviedol, že najvyšší súd v ostatnom rozhodnutí nesprávne, nad rámec dovolania vyslovil právny názor aj vo vzťahu k viazanosti súdu právoplatným rozsudkom vydaným v inom konaní. V tomto kontexte tvrdil, že najvyšší súd už v predchádzajúcich rozsudkoch vydaných v tejto veci, sa vyslovil k tejto problematike opačne. V súvislosti s otázkou riešenou v rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica z 20. decembra 1991 sp. zn. 18 C 262/91, poukazyval na výsledky dokazovania vykonaného v tomto konaní, ktoré nesvedčili pre záver vyslovený vo výroku tohto rozsudku, ale práve naopak. Krajský súd nebol preto povinný pri posudzovaní otázky, či žalobkyňa žila s poručiteľkou v spoločnej domácnosti po dobu viac ako jedného roka pred jej smrťou, vychádzať z tohto rozsudku, ku ktorému sa žalobkyňa dopracovala nezákonným a nemorálnym spôsobom. Ak tak urobil, ide o postup čisto formálny, ktorý je v rozpore

s účelom reštitučných zákonov. V súvislosti s výzvou na vydanie veci uviedol, že táto sa podľa jeho zistenia v spise nenachádzala a že sa s ňou manipulovalo v rozpore so zákonom. Namietal, že fotokópia výzvy, ktorá sa v spise objavila po 30.6.2010, vyvoláva závažné pochybnosti o jej pravosti. Táto listina nie je totiž spomenutá ani v žalobe ako dôkaz na preukázanie uplatnenia nároku a nie je uvedená ani medzi prílohami, čo vyvoláva domnienku, že pôvodne k žalobe pripojená nebola. Poukázal na to, že nárok na vydanie veci mala podľa tejto výzvy uplatniť aj sesternica žalobkyne M. V. S., ktorej meno sa však v celom súdnom spise vôbec nespomína. Okrem toho, overená fotokópia výzvy predloženej žalobkyňou do spisu 24.9.2010 nie je identická s tou listinou, ktorá je založená v spise (na overenej fotokópiu sú, na rozdiel do listiny založenej v spise, zakrúžkované poradové čísla príloh) a je nelogické, aby listina, ktorá mala byť podľa odtlačku pečiatky právneho predchodcu žalovaného doručená v roku 1991 bola zaevidovaná pod č. „34/90“. Navyše, výzva predložená žalobkyňou v konaní pred odvolacím súdom, nemohla byť považovaná za riadnu, kvalifikovane podanú výzvu. Žalobkyňa totiž nepredložila súčasne s výzvou, a ani do 31. augusta 1991, žiaden doklad o jej vzťahu k pôvodnej vlastníčke nehnuteľností. V zákonom stanovenej prekluzívnej lehote preto riadnu výzvu na vydanie veci smerujúcu voči povinnej osobe neurobila, z ktorého dôvodu jej nárok na vydanie veci zanikol. Ďalej uviedol, že ak vo výzve predloženej žalobkyňou uplatnili nárok súčasne dve osoby, každá mohla žiadať len o vydanie podielu z nehnuteľností v jednej polovici z celku. Keďže žalobkyňa požiadala o vydanie nehnuteľností aj v mene svojej sesternice, treba mať za to, že požiadala o vydanie podielu jednej polovice z nehnuteľnosti pre seba a podielu jednej polovice pre svoju sesternicu. Ak výzva predložená žalobkyňou je pravá, žalobkyňa sa mohla domáhať na súde len vydania toho, na vydanie čoho povinnú osobu predtým vyzvala. Žalobkyňa preto nemohla mať nárok na vydanie nehnuteľností v celosti tak, ako o tom nesprávne rozhodol krajský súd.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že ani jeden z dovolacích dôvodov uplatnených žalovaným nie je možné akceptovať. Dôvody zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúce v odňatí možnosti konať pred súdom, resp. v tom, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca uplatnené žalovaným, nemajú podľa žalobkyne žiadne reálne opodstatnenie a z obsahu spisu nevyplývajú. Právne posúdenie veci odvolacím súdom, vychádzajúce z právneho názoru ostatne vydaného rozhodnutia dovolacieho súdu, navyše podporené potvrdením ústavne konformného výkladu ústavným súdom, považovala za

správne a zákonné. Navrhla preto dovolanie žalovaného zamietnuť a žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že v napadnutom zmeňujúcom výroku je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej časti ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

Najvyšší súd predovšetkým z úradnej povinnosti skúmal existenciu väd konania taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 O.s.p. a iných väd, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ a písm. g/ O.s.p.

Dovolateľ odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že nemal možnosť oboznámiť sa v dostatočnom predstihu pred pojednávaním s originálom výzvy predloženej žalobkyňou v odvolacom konaní a teda kvalifikovane sa k tejto listine vyjadriť a že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, je vzhľadom na jeho stručnosť nejasné a nezrozumiteľné, nedávajúce odpovede na ním vznesené námietky v odvolacom konaní a teda nezodpovedajúce požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

K prvej námietke žalovaného treba uviesť, že fotokópia výzvy na vydanie nehnuteľnosti z 24. apríla 1991 osvedčená notárom bola žalobkyňou do spisu založená 24. septembra 2010, t.j. viac ako dva mesiace pred nariadením pojednávania. Bola teda doložená do spisu v dostatočnom predstihu pred pojednávaním, o čom svedčí aj písomné vyjadrenie žalovaného z 29. novembra 2010, v ktorom sa žalovaný podrobne vyjadruje k tomuto žalobkyňou predloženému listinnému dôkazu. Navyše, odvolací súd vykonal na pojednávaní 30. novembra 2010 dôkaz aj oboznámením obsahu tejto listiny. Zástupca žalovaného, ktorý bol na pojednávaní prítomný, mal teda možnosť k tomuto dôkazu sa vyjadriť aj priamo na pojednávaní pred odvolacím súdom (čo aj využil). Námietka žalovaného v tomto smere vznesená je preto nenáležitá, nemajúca žiadnu oporu v obsahu spisu.

Za nedôvodnú treba považovať aj jeho námietku spočívajúcu v tom, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia vyplývajúcu

z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. Žalovaný neuviedol v dovolaní, v čom konkrétne malo byť odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nejasné, nezrozumiteľné resp. s akými skutočnosťami sa odvolací súd v dôvodoch rozhodnutia nevyporiadal tak, že nemal objektívne možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť jeho rozhodnutia. Podľa dovolacieho súdu, odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, jasne a výstižne uviedol, ktoré z rozhodujúcich skutočností mal za preukázané, z akých dôkazov vychádzal, aký právny záver zaujal z hľadiska výkladu ustanovenia § 3 zákona č. 403/1990 Zb. a § 159 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 135 ods. 2 O.s.p. a osobitne sa vyporiadal aj s námietkou žalovaného týkajúcou sa riadneho a včasného uplatnenia reštitučného nároku žalobkyňou. Odôvodnenie jeho rozhodnutia nemožno preto považovať za tak nejasné a nezrozumiteľné, že by to žalovanému znemožňovalo objektívne posúdiť jeho (ne)správnosť, prípadne kvalifikovane sa rozhodnúť, ktorým dovolacím dôvodom má dovolanie odôvodniť. Dovolací súd dospel preto k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Pokiaľ žalovaný namietal vadu uvedenú v § 237 písm. g/ O.s.p. treba uviesť, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. Navyše, ani Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval o námietke zaujatosti vznesenej žalovaným proti sudcom konajúceho senátu krajského súdu uznesením z 8. októbra 2010 sp. zn. 7 Nc 6/2010 nevyhlúčil týchto sudcov z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Ani táto námietka žalovaného preto nie je opodstatnená.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, keď na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo. Napokon dovolateľ tieto vady v dovolaní výslovne ani nenamietal.

Dovolací súd napokon preskúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu uvedeného v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý žalovaný v dovolaní výslovne uplatňuje.

Dovolací súd za správny považuje právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v uznesení z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Cdo 238/2007 týkajúci sa výkladu ustanovenia § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 403/1990 Zb., podľa ktorého zaradenie oprávnených osôb do skupín ešte neznamená, že ak existujú osoby v prednejšom poradí, nemôžu nárok na vydanie veci úspešne uplatniť osoby uvedené v neskoršom poradí, z ktorého odvolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal. Dovolací súd nemal žiaden dôvod sa od tohto právneho názoru odchýliť. Sám dovolateľ správnosť výkladu tohto zákonného ustanovenia v dovolaní ani nenamieta. Napokon, aj Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý rozhodoval o sťažnosti žalovaného pre porušenie jeho základného práva na súdnu a inú ochranu vyššie uvedeným uznesením najvyššieho súdu, považoval uvedený výklad právnej normy, na rozdiel od výkladu zaujatého v tejto veci v rozsudkoch najvyššieho súdu z 29. apríla 1993 sp. zn. 5 Cdo 34/93 a z 24. novembra 1995 sp. zn. 5 Cdo 115/95, za konformný s dikciou ustanovenia § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 403/1990 Zb. Uznesením z 11. novembra 2009 sp. zn. I.ÚS 350/2009 sťažnosť žalovaného preto odmietol.

Dovolací súd nemal žiaden dôvod ani na zmenu právneho názoru vysloveného vo vyššie spomenutom uznesení najvyššieho súdu v otázke viazanosti výrokom právoplatného rozsudku vydaného v inom konaní, z ktorého rovnako odvolací súd pri svojom rozhodnutí vychádzal. Pokiaľ žalovaný poukazoval na to, že výsledky dokazovania vykonaného v tomto konaní nesvedčili pre záver vyslovený vo výroku skôr vydaného právoplatného rozsudku, treba uviesť, že v tomto konaní už nebol žiaden dôvod vykonávať dokazovanie a prijímať „nové“ skutkové a právne závery v otázke, ktorá bola už v inom konaní právoplatne vyriešená. V tomto konaní súd už nie je ani oprávnený skúmať vecnú správnosť výroku takéhoto rozhodnutia a ani procesného postupu vedúceho k jeho vydaniu. Problematikou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberal aj Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze z 20. januára 2010 sp. zn. II. ÚS 349/09, v ktorom konštatoval, „že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konajúci všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu.“

Napokon, ani Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodujúci o sťažnosti žalovaného, nepovažoval právny názor vyslovený najvyšším súdom v rozhodnutí z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Cdo 238/2007, týkajúci sa viazanosti súdu výrokom právoplatného rozsudku vydanom v inom konaní, za svojvoľný, ústavne neudržateľný. V tomto kontexte dovolací súd považuje za potrebné dodať, že ničím nepodložené, nemajúce žiadnu oporu v obsahu spisu je tvrdenie žalovaného uvedené v dovolaní, že najvyšší súd už v svojich predchádzajúcich rozsudkoch vydaných v tejto veci vyslovil záver, podľa ktorého právoplatný rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 20. decembra 1991 sp. zn. 18 C 262/91, nie je v tomto konaní pre súd záväzný. Takýto záver sa v dôvodoch týchto rozhodnutí vôbec nenachádza a ani ho z dôvodov rozhodnutí nie je možné vyvodiť. Práve naopak, Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 29. apríla 1993 sp. zn. 5 Cdo 34/93 konštatoval, že „žalobkyňa by bola oprávnenou osobou iba za predpokladu, že by závetní dedičia a ďalšie osoby uvedené v § 3 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb. nežili.“ Najvyšší súd Slovenskej republiky sa teda v uznesení z 25. februára 2009 sp. zn. 4 Cdo 238/2007 odchýlil v tejto veci od právneho názoru zaujatého v ním vydaných predošlých rozsudkoch len v otázke výkladu ustanovenia § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 403/1990 Zb.

Pokiaľ žalovaný v dovolaní namieta pravosť výzvy na vydanie veci z 24. apríla 1991 predloženej žalobkyňou po ostatnom rozhodnutí najvyššieho súdu vo forme notárom osvedčenej fotokópii treba uviesť, že obsahom jeho námietky nie je tvrdenie, že by táto listina nepochádzala od jej vystaviteľa (žalobkyne), resp. že nebola žalobkyňou podpísaná. Pod pojmom pravosť listiny treba totiž rozumieť, že listina pochádza od jej vystaviteľa a je ním tiež podpísaná. Keďže žalovaný neuvádzal právne relevantné skutočnosti spôsobilé spochybníť pravosť výzvy, dovolací súd nemal žiaden dôvod vec z tohto pohľadu preskúmať.

Podľa dovolacieho súdu neobstojí ani námietka žalovaného pokiaľ ňou spochybňuje samotnú existenciu výzvy v čase podania žaloby, resp. jej nedoloženie do spisu súčasne s podaním žaloby (takáto listina nie je spomenutá ani v žalobe ako dôkaz na preukázanie uplatnenia nároku a nie je uvedená ani medzi prílohami) a pokiaľ ňou spochybňuje jej obsahovú totožnosť s obsahom pôvodnej listiny (nárok na vydanie veci mala podľa tejto výzvy uplatniť aj sesternica žalobkyne M. V. S., ktorej meno sa v celom súdnom spise nespomína, na rozdiel od listiny založenej v spise, sú v nej zakrúžkované poradové čísla príloh). Tieto žalovaným vznesené pochybnosti je možné vyvrátiť poukazom na listiny, ktoré sú obsahom spisu. Ide predovšetkým o prvé písomné vyjadrenie právneho predchodcu

žalovaného zo 16. apríla 1992, v ktorom jednoznačne uvádza, že žalobkyňa uplatnila nárok na vydanie veci, obsahom ktorého je vydanie nehnuteľností uvedených vo výzve predloženej žalobkyňou. Existenciu tejto výzvy potvrdzuje aj zápisnica o pojednávaní z 5. júna 1992, z ktorej vyplýva, že okresný súd vykonal dôkaz oboznámením žiadosti o vydanie nehnuteľnosti doručenej žalovanému 26. apríla 1991 s pripojenými prílohami (viď. č.l. 14 spisu). To, že v pôvodnej výzve bola spomenutá aj sesternica žalobkyne jednoznačne vyplýva z obsahu listu právneho predchodcu žalovaného z 10. mája 1991 označenom ako dohoda o vydaní veci, v ktorom sa uvádza, že dohodu musí osobne podpísať aj sesternica žalobkyne, ktorou bola žalobkyňa splnomocnená (viď. č.l. 964i spisu). Napokon, právny predchodca žalovaného a ani sám žalovaný v konaní nespochybňoval do ostatného rozhodnutia najvyššieho súdu, že by výzva z 24. apríla 1991 nebola súčasťou spisu, resp. že by jej obsah nebol totožný s tým, ktorý bol právnemu predchodcovi žalovaného doručený.

K tvrdeniu žalovaného, ktorým spochybňuje samotné prevzatie tejto výzvy jeho právnym predchodcom v deň uvedený v odtlačku pečiatky nachádzajúcej sa na výzve (podľa odtlačku pečiatky právneho predchodcu žalovaného mala byť doručená v roku 1991, ale bola zaevidovaná pod č. „34/90“) a teda včasnosť uplatnenia nároku na vydanie veci žalobkyňou treba uviesť, že odtlačok pečiatky uvedený na výzve nie je jediným dôkazom o tom, že právnemu predchodcovi bola táto listina doručená v lehote ustanovenej v § 19 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb. Skutočnosť, že táto listina sa dostala do dispozičnej sféry právneho predchodcu žalobcu v zákonom stanovenej lehote, potvrdzuje vyššie spomenuté písomné vyjadrenie právneho predchodcu žalobcu, v ktorom sa uvádza, že žalobkyňa uplatnila nárok na vydanie veci dňa 24. apríla 1991. To, že žalobkyňa nárok na vydanie veci uplatnila včas však vyplýva aj z ďalších žalobkyňou predložených písomností, ako aj zo samotného postoja právneho predchodcu žalovaného, ktorý v tomto konaní nikdy netvrdil, že by žalobkyňa nárok na vydanie veci neuplatnila včas.

Pokiaľ žalovaný namieta, že nárok na vydanie veci žalobkyne zanikol z dôvodu, že ho neuplatnila v lehote riadne podanou výzvou, keďže nedoplnila výzvu o všetky predpísané prílohy v lehote určenej v § 19 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb. treba uviesť, že nedoplnenie výzvy o všetky potrebné prílohy v lehote uvedenej v citovanom zákonom ustanovení ešte neznamená zánik nároku oprávnenej osoby na vydanie veci. Zákon č. 403/1990 Zb. totiž spája právne dôsledky predpokladané v ustanovení § 4 tohto zákona už s podaním výzvy samotnej, hoci aj bez priloženia potrebných príloh. To znamená, že ak oprávnená osoba doloží k včas podanej výzve požadované doklady až po uplynutí prekluzívnej lehoty, takouto výzvou

uplatnené právo treba považovať za právo uplatnené včas. V opačnom prípade, by došlo k zániku nároku aj vtedy, keď by oprávnená osoba, vzhľadom na objektívne ťažkosti pri získavaní niektorých dokladov, nemohla včas podanú výzvu o tieto prílohy uvedené v § 6 zákona č. 403/1990 Zb. doplniť, čo je neprijateľné (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.1.1992, sp. zn. 3 Cz 2/92). Dovolací súd považoval preto aj túto námietku žalovaného za neopodstatnenú.

Napokon, žalovaný nedôvodne namieta aj to, že krajský súd mal správne návrhu žalobkyne vyhovieť a vydať jej len spoluvlastnícky podiel jednej polovice z predmetných nehnuteľností.

Zo znenia ustanovenia § 3 (ale aj ďalších) zákona č. 403/1990 Zb. vyplýva, že nárok na vydanie veci môžu súčasne uplatniť viaceré oprávnené osoby. Ak ide o osoby z jednej skupiny, ich postavenie je obdobné postaveniu nerozlučných spoločníkov. Každá z nich môže teda žiadať o vydanie veci v celosti, pričom aj vtedy, ak v lehote podľa § 19 uplatnia nárok na vydanie veci len niektoré z nich (napr. len jedna z nich), vydá sa im vec celá (§ 9 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb.). Uvedené platí obdobne, ak sa zistí, že niektorá z osôb, zákonné podmienky oprávnenej osoby nespĺňa. Ak teda nárok na vydanie veci uplatnia súčasne dve osoby, automaticky to neznamena, ako sa mylne domnieva dovolateľ, že nárok uplatnili každá v podiele jednej polovici a že súd, rozhodujúc už len o nároku jednej z nich, nemôže v prípade úspechu žaloby vydať vec v celosti. Opačná interpretácia, ktorú v dovolaní zvolil žalovaný, podľa dovolacieho súdu nezodpovedá zmyslu a účelu ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb.

So zreteľom na vyššie uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že obsah dovolania žalovaného nie je spôsobilý spochybníť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených. Keďže v preskúmanej veci nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p. (konkrétne vadu pod písm. f/ a g/ O.s.p.) alebo že by konanie bolo postihnuté tzv. inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalobkyňa mala v dovolacom konaní úspech, preto jej patrí právo na náhradu trov konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). V dovolacom konaní žalobkyňi vznikli trovy v súvislosti s odmenou za právne služby poskytnuté advokátom. Odmena za jeden úkon

právnej služby činí sumu 625,73 eur, pričom patrí za jeden úkon právnej služby a to písomné vyjadrenie k dovolaniu (§ 10 ods. 1 vyhl. č. 557/2008 Z.z.) a jeden krát režijný paušál v sume 7,41 eur. Celkove vznikli žalobcovi trovy v sume 633,14 eur, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť na účet advokáta žalobkyne (§ 149 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. mája 2012

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová